

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Weisz Márk könyvkereskedése, hova a lap szellemi és anyagi illetékei, előfizetési és hirdetésdíjak küldendők.

Részletek nem adódnak vissza.

Felelős szerkesztő: Éder János.

Kiadó-és laptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:

Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel

Van-e szükség gymnasiumra?

Hát erre a kérdésre már megfelelt Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter ur: midőn egy anketten, de az országgyűlésen a t. házban kimondotta, hogy sem állami, sem magán, sem felekezeti középiskola létesítését nem engedélyezi, fentartásukhoz hozzá nem járul illetve állami támogatásban nem részesíti, nem segíti. Ezt pedig azért mondotta ki, mert a tudományos pályára annyira tódul a magyar ifjuság, a középiskolákat különösen a gymnasiumokat annyira előzönlük, hogy a végzett emberek, állásba nem juthatnak — szóval sok a lateiner.

Tény az, ha megüresedik egy-egy állás: az írnoctól kezdve a magasabb tisztviselői állásig, megmozdítanak minden követ, igénybe vesznek minden protekciót, zaklatják a befolyásos vagy csak a képzelt befolyásos férfiakat és nőket, a miniszterektől, az államtitkároktól, a főispánoktól, az országgyűlési képviselőktől le egészen a kortesekig mindenkit, kilincselnek, kérnek, könyörögnek csak azért, hogy egy szerény álláshoz juthassanak.

Még ellenben oda, ahol gyakorlati tárgyakat tanítanak, ahol az életre nevelnek, vagyis a technikai, a kereskedelmi, az ipari pályára vonakodnak lépni és ha lépnek is, csak a gyengébb, a selejtesebb elemek.

Hát be kell ismerni mindenkinek, hogy akkor mikor Zichy János gróf közoktatási miniszter azt a kijelentést tette, hogy több középiskola felállítását nem engedélyezi, helyesen, okosan tette: mert az által rá lesz szorítva a magyar ifjuság, hogy valamennyi ne a hivatalnoki állás után áhitozzék, törje magát: hanem a gyakorlati pályákon keresse megélhetését, boldogulását.

Ezzel a kijelentéssel szemben ma itt Csongrádon elhatározta a képviselőtestület, hogy gymnasium felállítását kéri a kormánytól és amennyiben állami gymnasium felállítását nehézségekbe ütközik: mert az állam nagyobb hozzájárulási költséget kíván, hát felekezeti jellegű p. u. tisztán katolikus gymnasiummal is megelégszik: mert egy a felekezeti jellegű középiskolák felállítására érdeklődő congregációs ügynök azt

ígérte, hogy annak felállítása és állami támogatásban való részesítése semmiféle nehézségekbe nem ütközik, tehát több, mint bizonyos.

Hát eltekintve attól, hogy a közoktatásügyi miniszter felfogásával és kijelentésével szemben, mennyire igaz annak a t. congregációs ügynöknek a kijelentése az egész más kérdés, lehet, hogy igaz, lehet, hogy egy betű sem igaz belőle.

Mi ezt a kérdést egész más szempontból akarjuk elbírálni és kimutatni, hogy itt Csongrádon most egy gymnasiumra legyen az akár felekezeti, akár állami, semmi szükség nincs, csak annak az öt-hat családnak lenne szüksége, aki anélkül is elég módos, vagyonos ahhoz, hogy gyermekeiket valamelyik a szomszéd város középiskolájába járathassák, megjegyezzük, hogy innen Csongrádról 20, szóval huszan alig vannak olyanok, akik a szomszéd városok valamelyik középiskoláját látogatják.

Különös dolog, hogy a 70-es évek elején: midőn itt a polgári iskolát létesítették állami támogatással, miért nem létesítettek helyette gymnasiumot, holott akkor még nagyon könnyen ment volna: mert akkor eltekintve Kiskunfélegyházától, ahol egy négy osztályú felekezeti gymnasium volt, sem Szentesen, sem Szolnokon, szóval itt a környékben még nem létesítettek középiskolákat, tehát kilátás lett volna rá, hogy Szentesről, Kunszentmártonból és annak környékéről ide özönlött volna a tanuló ifjuság. De most: midőn a szomszéd Félegyházán, Szentesen, Szolnokon főgymnasium van, csak nem képzeli el senki, hogy akadna olyan megkerült gondolkozású szülő, aki Félegyházáról, Szentesről tehát hazulról ide küldené gyermekét tanulni. De még arra sem lehetne számítani, hogy akár Kunszentmártonból, amennyiben azok könnyebben elérik Szolnokot, de akár a tiszazugi községekből, a mennyiben télen onnan közlekedési nehézségek vannak. Maradna tehát nekünk Csanytelek és Tömörkény község, hogy azután e két községből kapnók e két tanuló, az nagy kérdés. De most térjünk át saját szülőföldünkre Csongrádra. Hát erre nézve majdnem elég lenne annyit mondani, hogy ezeknek $\frac{3}{4}$ része, kik a tehetségesebb tanulók közé tartoznak,

nagyon sok esetben nem felel meg azoknak a követelményeknek, miket méltán várhattunk volna tőlük. Így p. u. Dr. Cicatricis Lajos vármegyénk érdemes főispánja, alispán korában eleget panaszkodott a vármegyei közgyűléseken, hogy a csongrádi ösztöndíjas tanulók közül csak néhány, és elvétve van, aki kötelezettségének lelkiismeretesen megfelel, szóval — aki a felsőbb tanintézetekben rendszer időben colloquál, vagy vizsgázik. Természetes, hogy voltak olyanok is, akik itt ma tekintélyes állásokat foglalnak el, akik minden tekintetben kifogástalanul megfeleltek köteleességüknek, kik szorgalmasak voltak.

Nos, hát itt van az állami polgári fiiskola, ahol ma kétszáz tanuló nyomorog egy egészségtelen és a mai modern pedagógiai követelményeknek meg nem felelő épületben.

Az első osztályba beiratkozik átlag 70 tanuló, mikorra a IV-ik osztályig felérnek $\frac{2}{3}$ része elhullik, szóval megbukik, dacára a legmesszebbmenő elnézésnek. A szent igazság pedig az lenne, ha olyan szigorral járna el az igazgató és a tanári kar, mint amilyen szigorral elbánunk ugy az állami mint a felekezeti középiskolák tanulóival, vagy Wlassics szigorú rendeletét végrehajtanák, hát a IV-ik polgári iskolába 9-10 tanulóval több nem jönne fel.

Ennek pedig sem az elemi, sem a polgári iskola tantestülete nem oka, hanem a hanyagság, a könnyelműség véreben van, másrészt meg othon azt hallja, »nem akarok én belőled urat nevelni«.

Hát most már tisztelettel kérdezzük, kinek vagy kiknek akarják felállítani a gymnasiumot? Valószínűleg annak az 5-6 családnak, akik, mint említettük, elég módosak ahhoz, hogy gyermekeiket a szomszéd városban nevelthessék.

Bizony tisztelt uraim, okosabban tennék, ha Szentessel vagy Kiskunfélegyházával olyan vasúti összeköttetést eszközölnének ki a kormánynál, hogy azok, akik gymnasiumokba akarnak járni úgy mint Budapest környékbeli tanulók könnyű szerrel át mehessenek az előadásokra; ezt annál inkább könnyű lesz kieszközölni és megtenni: mert a középiskolákban dél-

előtti tanulások vannak életbe léptetve.

Annak idejében magán érdekből a helyett, hogy gimnáziumot létesítettek volna, akkor: mikor arra szükség volt és midőn a szomszéd városokra is lehetett volna számítani, elég meggondolatlanul polgári iskolát létesítettek, tehát azt célszerűbbnek találták, mint a középiskolát, most pedig: midőn a középiskolák még a miniszternek sem kellene, gimnáziumot, még pedig felekezeti jellegű gimnáziumot akarnak állítani. Igen: mert akkor az volt a magán érdek, hogy polgári iskola legyen, ma pedig az, hogy gimnázium, még pedig felekezeti gimnázium legyen.

Szóval fő az érdek — az önző magán érdek.

Glossák.

— Dr. K. M. —

Az exaltált ember. Az ideges ségnek a neurastheniának egyik típusa. Ő azonban nem tudja, hogy jelleme kóros teljesen egészségesnek érzi magát, pedig rendszerint sápadt, vézna, vagy cholericus vérmérsékletű ember; szorosabb vizsgálatra rajta vannak a neurasthenia stigmái. Többre termett képességeinél; akaratlanságban leledzik s ez cselekedéseinek főrugója. Mindenütt ott van, minden lében kanál; mindenütt vezérlő szerepet vindikál magának; szónokol, pózol, de póza öntudatlan, energiája erős, de természetlen, mert a cselekedeteit nem irányozza bölcsesség. Ideges, civakodó, összerúgható; mindenért lelkesül, túlságos idealista; kis dolgok extázisba hozzák, de ép oly könnyen lekicsinyel nagy dolgokat, ha azok neki nem tetszenek, vagy nem érti meg azokat. Egyesületeket alakít, gyűléseken szónokol; bőbeszédű. Vezetői képesség nélkül, vitázik tudás nélkül, szónokol tartalom nélkül; munkálkodik eredmény nélkül, — s azt hiszi: mindazonáltal, hogy ő sokat tett, sokat vitt véghez. Ha aztán mindenben nem követik, ha ellentmondanak, neki, ő haragszik, ő a sértett, a világ pedig hálátlan. Persze nincs meg a higgadsága, hogy az ellentéteket kisimítsa, s ahol kell, maga is simuljon s hogy indítványai, tettei mindig helyén legyenek. Tapintatlan, a nélkül, hogy akarná. S e miatt ellenségeket szerez, alkotásai szétrobbannak. Pedig ő az egész világot szereti; nem látja be, hogy ő is lehet hibás. Nem látja be, hogy a közszerepléshez nem elég a szóbeség, meg a jó szándék: hanem hogy tudás, képesség, simulékonyság és tapintat is kell. Meg higgadt ítélőképesség. Ezért rossz agitátor is. Nagy a pipája, de kevés a vágott dohányja. Végtére is tragikomikussá válik. Ilyenekből kerülnek ki a rucabáti Tarjagoss Illések, a Kottlyk, Zirzabellák, akik vezérlőszerepre hiszik magukat hivatottnak, de nem vezérek. Találkozunk velük közgyűléseken, bírósági tárgyaló teremben, együletekben, hírlapok hasábjain, bankettekben, nőegyletekben stb. Az Uristen állatkertjében, a társadalomban, ők a legkülönösebb lények.

Az egyén és az állam. Sociális érzéknek azt nevezzük, ha valaki legalább is oly érdeklődéssel viseltetik a közélet, az állam iránt, mint saját érdekei iránt. Ep úgy tiszteltben tartja az állam, a köz, a város érdekét, mint a magát. Ma még ez a sociális érzék nincs kifej-

lődvé a tömegnél, — legfeljebb egyes világosabb fejű embereknél. Ma még a tömeg előtt előbbre való a magánérdek, mint a közérdek. Ma még az államot csálni megkárosítani nem tartják bűnnek. Financ kijátszás ma még virtus számba megy. Jövedelmet eltítkolni, vételárat a valónál kisebbre tenni, szüzdohányt pipázni trafik helyett, dohányosztályozásnál ajándékot adni az osztályozó tisztviselőnek, illetve elfogadni, termőföldet hamisan osztályoztatni, a fináncot bármiformában félrevezetni — ma még jól esik az érző kebelnek. Sokan nem is tudják, hogy ez bűn, — a köz ellen, az állam ellen. Az állami öntudatba se ment még egészen át, hogy az államot megcsalni ép oly közönséges bűntény, mint a magán egyént, mert hisz az állam is csak kihágásnak tekinti az esetek legtöbbszörét. De ez azért nem változtat azon a tényen, hogy aki a közt megkárosítja, mindenkit megkárosít. Mert mi — mindenki — vagyunk az állam. Megkárosítja a szegényt, az özvegyet, az árvát, a beteget. Akadályozza a kultúrát, haladást, jogvédelmet, önvédelmet. Mert ami az állam zsebébe megy, jó helyre megy; azt nem kártyázzák el, sem el nem iszszák, — hanem közcélokra adják. Ebből adnának, ha tellene, a tisztviselőnek fizetésemelést — pedig igaz-e, mily jó lenne? Ebből szerveznék az özvegy nyugdíjat, az árvák ellátását. Ebből jayíthatnák meg elmaradott közegészségügyünket. Kórházak felállítása, állami orvosok, specialisták kinevezése, népüdülőhelyek, sanatóriumok létesítése által. Ebből lehetne a városok közegészségügyi, kulturális s egyéb szükségleteire pénzt adni s ezer egyéb szükségletet fedezni ha tellene! De hát hogy teljen, mikor adót fizetni senki sem akar, hanem — a maga hasznára, — az államot megrövidíteni mindenki akarja. Nem gondolva meg, hogy ezzel az özvegyet, árvát, beteget, szegényt rövidíti meg! Bizony még alig vagyunk különbek a muszkáknál, bizony még nagyon hiányzik belőlünk az önzetlen közszellem!

UJDONSÁGOK.

Iskolai ünnepély. A koronázás évfordulója alkalmával az áll. polg. fiúiskola 7-én 8-án iskolai ünnepélyt tartott. Az ipariskolában pedig Sighy Mihály igazgató tartott alkalmi beszédet. Az állami polgári leányiskola és az elemi iskolai ünnepélyről mit sem tudunk.

Halálhír. Mint részvétellel értesülünk Kádár Henrik városunk szülőtte hőmezővásárhelyi tűzoltó főparancsnok f. hó 6-án hirtelen elhunyt. Nevezetesen: Hőmezővásárhely megbízásából a Balaton Füreden tartandó tűzoltó kongressusra ment s utközben Siófoknál a vonaton szívizélhűdés érte. A megbóldogult id. Kádár Henrik nyug. vármegyei főszámlivévő fia volt, aki sok oldalú képzettséggel rendelkezett, így mint kiváló szobrász, festő, zenész, gépész stb. tünt ki. F. hó 9-én helyezték hamvait a helybeli sírkertben örök nyugalomra. A korán elhunyt családja és kiterjedt rokonsága gyászolja. Nyugodjék békében! Övölt az aki először tett tűzoltó főparancsnoki vizsgát a vidéki tűzoltók közül.

Zászlószentelés. Pünkösöd másnapján szentelték fel ünnepélyesen a Szentesi Általános Népkör új zászlóját. A zászlószentelésre a kör tagjai, saját helyiségükből zeneszóval testületileg vonultak a katolikus templomba hol a zászlószentelés aktusa a délelőtti kismise keretében folyt le. A menetben virággal díszített négyes fogaton vett részt a zászlóanya, Bódi Sándorné urnő. A templomi ünnepi szertartás után a zászlót visszakísérték a körhelyiségbe ahol délelőtt 11 órakor történt

a szögeknek zászló nyéibe beverése. Este aztán jól sikerült táncmulatság zárta be a zászlószentelés ünnepségét.

Pihenő egyletek. Ilyenek is vannak Csongrádon, mjnt például 2 Sport-egylet Lawn Tennis és a többi egyletek, melyeknek tagjai ahogy-ugy tagdíjat is fizetik, de az egylet, mint ilyen, nem működik. Pedig nem ártana, ha életjelt adnának magukról az egyesületek.

Egyetlen művészestély. Mindnyájunknak élénk emlékezetben él az a kedves est melyet *Pintér Imre* a budapesti y. népszínház tagja rendezett, *Parlagi Kornélia* szubrete primadonna és *Fehér Arthur* a népopera tagjának társaságában és az általános óhaj az volt hogy a mindenképen művészi est mielőbb megismétlődjék. Azóta egy év telt el csak most van alkalma *Pintér Imrének*, hogy csongrád községének ismét egy élvezetes estét szerezzen. *Folyó hó 15-én az az csütörtökön* a Casinó nagytermében tartja egyetlen estét a művészársaság és ép így mint a mult évben a legszenzációsabb ujdonságok készülnék színre és a gazdag műsor bőven gondoskodik, hogy a t. közönségnek egy pillanatra se legyen alkalma az unatkozásra *Parlagi Kornélia* a hírneves szubrette csupa ujdonsággal kedveskedik a közönségnek és teljes ambícióval azon van, hogy az idei est is oly emlékezetes maradjon mint a multkor. A művészárda legutóbb Szatmár, Nagybecskerek, Lugos, Zombor színházainak voltak vendégei, sőt télen az a kitüntetés érte, hogy a Tátra volt saionjaira kellet három napra felrúdulniok.

A művészestre szóló jegyeket Weisz Márk könyvkereskedésében árulják a jelzett órákon.

Rendezik a népkertet. Ily címen panaszos levelet kaptunk, melynek beküldője felpanaszolja, hogy a kertet ősszel kellett volna rendezni, vagy tavasszal hogy akkor a kiásott fák helyére másikat ültettek volna. Kárhoztatja továbbá, hogy sok szép árnyas díszfát is kivágtak s az egész kertrendezés nem éri meg azt a 8-10 ezer koronát, melybe ennek a bekerített helynek rendezése került. Csongrádnak egyedüli alkalmas népligete csak az Aranvszigeten lenne.

Népgyűlés. A helybeli szociáldemokrata párt ma délelőtt 9 órakor a Szivák-terén nyilvános népgyűlést tart.

A saját termésű bor kismértékben való eladása adómentes. Szőlősgazdáinkra nézve igen fontos határozatot hozott most a közigazgatási bíróság. Nagyon sokszor megtörténik, hogy bortelemelők, akik bortelemésüket nagyban (56 literen felüli mennyiségben) eladni nem tudják, vagy kis mértékben való értékesítését különféle okokból előnyösebbnek tartják, saját termésű boraiknak kis mértékben (zárt palackokban) való eladására kérnek engedélyt a kir. pénzügyigazgatóságoktól. Ezeknek az engedélyeknek a megnyerése nem ütközött eddig semiféle akadályba. Megadták az engedélyt mindenkinek, aki kérte. A korlátlan italmérők italmérési illetékén és kereseti adóján felül igen csinos összeget kapott a kincstár a saját termésű boroknak kis mértékben való eladásával foglalkozó szőlős gazdák italmérési illetéke és kereseti adója címén is. Az utóbbi bevételről ezután elesik a kincstár. A közigazgatási bíróság ugyanis kimondotta, hogy a szőlőbirtokos, ha szőlője termését eladja, csak a fődadóval már megrovott jövedelmét váltja pénzre és az ekként pénzzé tett, már megadóztatott jövedelme után külön kereseti adót fizetni nem tartozik, különben ugyanazon adóalanyról ugyanazon jövedelemnek kétszeres megadóztatása állana

Használjunk kizárólag első szegedi Dugonics cipőkrémet

az a legjobb a világon. mert a bőrt puhítja és tartossá teszi. Kapható mindenütt.

be. Az a körülmény, hogy a szőlősgazda bortermését nem nagyban, hanem kicsinyben árusítja el és hogy ehhez fennálló törvényeink értelmében pénzügyi hatósági engedély szükséges, a kereseti adókötelezettséget nem állapíthatja meg. A szőlőbirtokos borát akár nagyban akár kicsiben adja el, szőlőbirtokának hozadékát értékesíti s a kicsinyben való eladás nem minősíthető a földadónál tekintetbe nem vett személyes kérésnek.

— **Nyilvános köszönet.** A „Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjegylete” csongrádi „358. számú Fiókpénztára” által f. évi június hó 5-én a népkertben rendezett júniális alkalmával felülfizettek: Sulyák József Bakról: 4 koronát, Varga József Szentestől: 3 koronát, Robacsinczy József, Tekulics Sándor, Kása Illés 2 2 koronát, Takács Béla, Eke Pál, Némedi György, Mózes József: 1-1 koronát, Blázsik Mihály, Piselyi Károly: 80 80 fillért, Horédi Rudolf, Bába Szabó László, Szőke Ferenc Belázsia Henrik, Sinkó Pál, Makó László, Szabó Ferenc, Szabó Ferencné Benyák János, Kóllát Pál, Lekrincky Mihály: 60—60 fillért, Tót János 50 fillért, Baranyi István, Szendrői József, Faragó István, Konkoly Etelka, Minik Lajosné, N. N. 40—40 fillért, Donka János: 30 fill. N. N., N. N. 10—10 fillért, mely nemes szívű adományokért, valamint Minik Jolánka, Csanádi Juliska, Palásti Etelka, Bálint Ferenc és Atkári Urbán a műsor egyes számainak nagyszerű előadásáért hálás köszönetet mond: a „358. sz. Fiókpénztár”.

— **Az aratás küszöbén** felhívjuk t. gazdaközönségünk figyelmét a világhírű „Johnston” féle amerikai fűkaszálló, kévekörtöző és marokrakó aratógépekre, melyeknek magyarországi vezérképviselője a bacher-Melichár-cég (Budapest, VI., Nagymező-u. 68B. Nevezett cég az érdeklődőknek megküldi ábrás árjegyzékét, ingyen és bérmentve. Saját érdekükben cselekszenek tehát gazdáink, ha ezen elsőrangú géphez fordulnak, mielőtt szükségletüket fedeznék. Ezen gépek direkt magyarországi viszonyoknak megfelelő szerkezettel készülnek.

— **Utazási kedvezmény.** A Magyar Királyi Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaság a Budapesti Tudósító útján felhívja a köztisztviselők figyelmét arra a társaságnál már kezdettől fogva érvényben levő utazási kedvezményre, hogy a magyar királyi államvasutak részéről számukra kiállított arcképes igazolvány felmutatása mellett a társaság valamennyi vonalán és menetrendszerű személyhajójáraitól félárú menetjegyekkel utazhatnak.

— **Az első segélyajutásról.** Folyó hó 11-én d. u. 3 órakor a tanácsteremben előadás tartatik melyre az érdekeltek ezuton meghívattak.

— **Eltoloncolás** Szabo Zsigmond 44 éves nagyváradi kovács akit koldulásra ért a rendőrség letartóztatta. A főszolgabíróság által illetőségi helyére toloncoltatott. Ugyancsak letartóztatták Csakó Zsigmond lencsházi csavargót, akit a szegedi gyermekmenhelyre szállítottak be.

— **Tüzek.** Az elmúlt hét folyamán két tüzeset volt. Leégett Lantos László tanyáján fele részben az istálló zsindeletes fedele. A kár 200 korona. A másik tűz Nagy Antalné nagyréti tanyáján volt, ahol egy nagy kazal szalma 300 korona értékben leégett. A károk a biztosítás révén megtérülnek. A tűz keletkezését gyermekjátékából eredőnek mondják.

Kézmárszky tanár, a magyar nőorvosok nagynevű nestora, a következőkben nyilatkozott: Klinikámon a természetes **Ferencz József**-keserűviz kiterjedt alkalmazás alapján a legkedveltebb hashajtók sorába emelkedett. Kiváló előnye, hogy a gyermekágyasok is szívesen veszik, mert a Fe-

rencz József-víz kitűnő hatása minden kellemetlen melléktünet és következmény nélkül, biztosan és rövid idő alatt nyilvánul. Kapható gyógyszerárakban és fűszerkereskedésekben. A szétküldési Igazgatóság Budapesten.

Ha nem akar „fiatal gyenge savanyu sört” rendeljen Ausiánder Jenő sörraktáránál — ahol hordókban, nagy és kis üvegekben, a legjobbat, legolcsóbb árban házhoz szállítva beszerezhet, ugyanott kitűnő fehér és siller borokat butellázva vagy kimérve.

Egy nő

aki az egészséges bőr-
ápolásra ad, szeplőt
eltávolítani, viruló, üde
és fehér arcszint elérni
és megtartani óhajt, —
az mosakodjék

Steckennferd —
Lillimtejszappannal
védjegy: **Nádpáripa)**
Bergman és társa, Tet-
shen a. E.

cégtől. Drabja 80 fillért
kapható minden gyógy-
szertár, droguéria, és
illatszer üzletben stb.

— **Az iskolában.** „Egyszer volt egy király annak nagy bolhája volt. Ne vessetek ostoba kölykök, ezen hisz Goethe művében az van milye volt a királynak? gyorsan mond utánam Ferencz A királynak annak-annak mem volt Zacherlin pora”

Hirdetmény.

Értesítetik különösen a gazdaközönség, miszerint a Hazai Villamossági r. t. a kilences szélben a bikaakol tájékán villanyerőre berendezett cséplést szándékozik létesíteni az eddigi cséplési áraknál jóval olcsóbb százalék mellett, mert sem vízfordás nem szükségeltetik a csépléshez. A cséplési szándékozó gazdák különösen a kisréti és kilencesi gazdák jelentkezzenek a társaság irodájában Solya Gyula főjegyző házában. A takarmányok ez év folyamán a cséplés helyén maradhatnak.

Csongrád, 1911. évi június hó 10-én.

Hazai Villamossági r. t.

Megnyilt a Csongrádi Keresztény Gőzmalom Részvénytársaság műmalma.

Értesítés.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy az újonnan berendezett műmalom, mely a közönség részére vám örlésre és a kereskedő valamint a sütő iparosok pékek részére mint műmalom rendelkezésükre áll.

Költséget nem kimélve, 60 ezer korona költséggel rendeztük be ezen műalmi berendezést, a közönség érdekéért a legnagyobb áldozatot hoztuk és ez alkalommal kérjük a közönséget, hogy az eddigi szives bizalmukat melyet eddig is irányunkban tanúsítottak, megújítani sziveskedjenek.

A vámörlésnél öt féle fogós, a kereskedelmi örlésnél 8 féle árnyalatu műlisztek állítunk elő, nevezetesen: togós, dupla fogós, sima nullás és 1-től 8 ig számított lisztek.

Ugyanezen lisztekkel a főtéren levő

SALVATOR kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, közszyénél, cukorbetegségnél, vörhonyánál, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyuvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES AGOSTI Szinye-Lipőcei Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

saját lisztboltunkban és a telepünkön az árusítást már megkezdtük.

Csongrád, 1911. évi június hó 9-én.

Tisztelettel

a **Csongrádi Keresztény Gőzmalom Részvény Társaság Igazgatósága.**

Egy erőszer

a gyenge gyomoroknak

és mindazoknak, kik megfázás által vagy gyomor túlterheléstől hiányos és nehezen emésztő, forró vagy túl hideg ételek által gyomor rosszul léte éreznek, u. m. gyomorkatarust, gyomorgörcsöt, vagy felfuvódást, erre a legjobbnak bizonyult a

Dr. Engel-féle Baldriánium

A Baldriánium a legjobb szolgálatot teszi az ilyen gyomor rosszul létnek, ha még a csirájába van. Jó hatása gyomorbor és megóvja a szenvedőt u. m. az idegesség, álmatlanság, szédülés, és lehangoltságtól stb.

Az összetételei által, amely a legjobb Szamosbor, Baldriánium cseppek, málna szörp, és cseresznyeléből áll, igen jó hatással van az emésztésre és egyáltalán az emberi szervezetre.

Az Engel-féle Baldriánium nem tartalmaz absolute sem mi féle ártalmas összetételt és ezért akár gyenge szervezetű ember, akár gyermek még ha hosszabb ideig használja is jó hatással van rá állandóan.

Legelőszerebb reggel éhgyomorral és este a lefekvés előtt bevenni. Gyermekeknek és gyenge embereknek forró vízzel kell a Baldriániumot higgítani és megcukrozni.

Az Engel féle Baldriánium 3 és 4 koronás üvegekben van.

Kapható: Csongrádon, Kiskunfélegyházán, Alpár, Csépa Kunszentmárton, Csaba, Csüd p., Bánfalva, Orosháza, Szentegyháza minden nagyobb és kisebb gyógyszerárakban.

Minden magyarországi gyógyszerárban, szétküldés eredeti árban bárhová.

Utánzásoktól óvakodjunk.

kérjük
Dr. Engel-féle Baldriániumot.

Félix-gyógyfürdő Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett Egész éven át nyitva.

Európa leggazdagabb kénes hévíz-forrása vízforrása 49 C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csuz, közszyény, ischiás izadmányok és női betegségek ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan

és javultán a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait, tükör-kád, iszap, mód és szénsavs fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó, zongora- és olvasóterem kitűnő vendéglők, állandó, elsőrendű

cigányzene, vasárnaponként katonai zene, tennispálya, gondozott sétautak 400 holdas park és fenyveserdő. 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix fürdő állomására naponta. Posta, távirat, interurban telefon. — Curtaxe és zenedíj nincs. — Prospektust küld az Igazgatóság.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy nálam a legdivatosabb és a legmagasabb igényeknek megfelelő

férfi-ruha

készül a lehető legszolidabb árak mellett.

Ajánlom továbbá dus választéku magyar és angol szövet raktáromat,

Amidőn a n. é közönség kegyes pártfogását kérem, maradtam teljes tisztelettel:

Medgyesi Ferencz

férfi szabó
szabó ipari szakoktató.

Valla József *cementárugyár
részvénytársaság*
Alapított 1878. évben.
Telefon 59-90.

Mozaiklap, Műkő és Cementárugyár, Beton, Vasbeton- és Burkoló építési vállalat.

Iroda és gyár kizárólag:

BUDAPEST, VII., Gizella-ut 38.

Szobafestő tanoncok

jó fizetéssel azonnal felvételnek

Pusztai István szobafestőnél

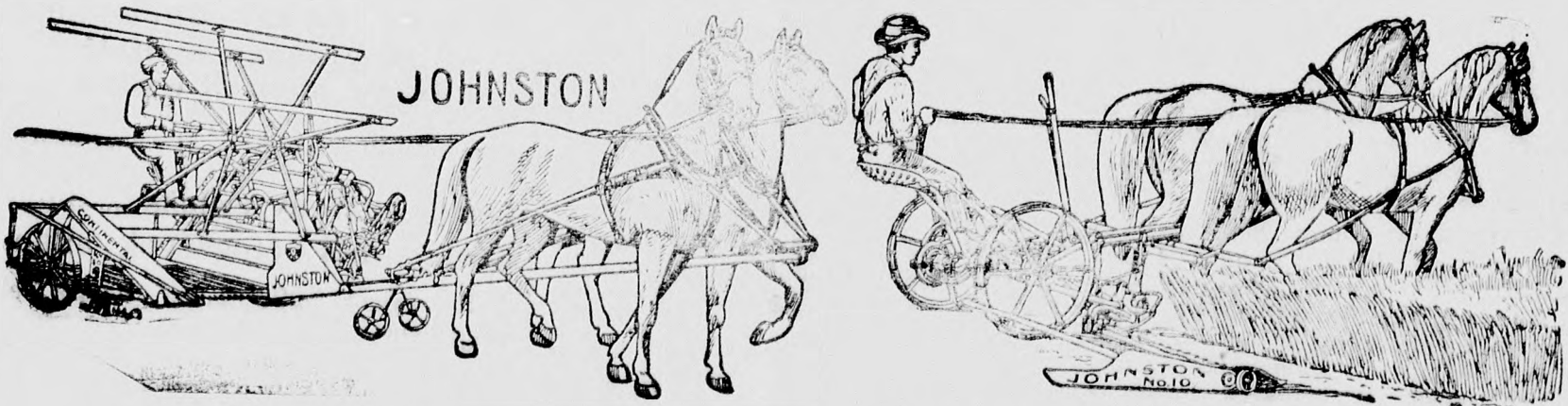
a hajóállomás mellett, Szélevényi József házában.

K a p h a t ó k:

Csongrádon,	Szentesen,
Keresztény fogy. szövetkezet,	Dobrai Sándor.
Ifj. Halvani György,	Eisler Lajos
Piroska Ferenc,	Horváth I és társa
Várad Jakab	Ifj. Kovács Sándor.
Klein Ferencné.	

Az eredeti „**JOHNSTON**„ amerikai
Búkaszáló,
Kévekötoző és
Marokrakó aratógépek
a világ legjobb gyártmányai.

Magyarországi vezérképviselet és állandó raktár:

BÄGHER-MELICHÁR cégnél.
BUDAPEST VI., Nagymező-utca 68/B.

Ábrás árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nyomatott Weisz Márk könyvnyomdájában, Csongrádon 1911.